

**VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
POVJERENSTVO ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH**

**IZVJEŠĆE O RADU
POVJERENSTVA ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH
U 2005. GODINI**

Zagreb, prosinac 2005.

**VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
POVJERENSTVO ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH**

**IZVJEŠĆE O RADU
POVJERENSTVA ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH
U 2005. GODINI**

Vlada Republike Hrvatske imenovala je Povjerenstvo za obrazovanje odraslih Odlukom od 18. veljače 2004. godine, te izmjenom odluke od 31. ožujka 2005. godine, sa zadaćom predlaganja mjera i aktivnosti za unaprjeđenje djelatnosti obrazovanja odraslih, te izrade Nacrta prijedloga zakona o obrazovanju odraslih.

Na prijedlog Povjerenstva za obrazovanje odraslih, Vlada Republike Hrvatske, u studenom 2004. godine, donijela je Strategiju obrazovanja odraslih i Akcijski plan provedbe Strategije za 2005. godinu.

Činjenica da je Hrvatska među prvim državama jugoistočne Europe donijela Strategiju i Akcijski plan provedbe, koji u cijelosti odgovaraju suvremenim svjetskim, a posebno europskim tendencijama, rezultirala je prepoznavanjem važnog hrvatskog iskoraka prema EU, na razini stručnih, specijaliziranih europskih institucija. Poseban interes za Strategiju i Akcijski plan pokazale su Bosna i Hercegovina, Makedonija i Srbija, kao i pojedine istočno-europske države.

Cilj donošenja Strategije obrazovanja odraslih je primjena i razvoj koncepcije cjeloživotnog učenja u području obrazovanja odraslih:

- izgradnja sustava obrazovanja/učenja odraslih;
- razvoj mjera, organizacijskih, kadrovskih i financijskih uvjeta za ostvarivanje cjeloživotnog učenja, za zajedničko i usklađeno djelovanje mjerodavnih ministarstava, socijalnih partnera i obrazovnih ustanova;
- stvaranje zakonskih i stručnih pretpostavki; prilagodba odgojno-obrazovnog planiranja i programiranja, strategija i oblika poučavanja i učenja odraslih;
- poticanje i osposobljavanje građana za sudjelovanje u svim područjima suvremenog života, posebno u društvenom i političkom životu na svim razinama, uključujući i europsku razinu;
- poticanje korištenja nove informacijske i komunikacijske tehnologije u cjeloživotnom učenju i obrazovanju;
- pospješivanje integracije rada i učenja.

Akcijski plan provedbe Strategije obuhvaća, za provedbu zahtjevne, mjere:

- Zakonsko uređenje obrazovanja odraslih
- Statističko istraživanje i praćenje obrazovanja odraslih

- Uspostavljanje info-punktova za promicanje učenja odraslih - na razini županija
- Porezne olakšice u funkciji veće dostupnosti i stimuliranja obrazovanja odraslih
- Promicanje kulture učenja - Tjedan cjeloživotnog učenja
- Osnaživanje javnih ustanova za obrazovanje odraslih
- Povećanje kompetencija nastavnika u obrazovanju odraslih
- Opismenjavanje, osnovno obrazovanje i osposobljavanje - Projekt: «Za Hrvatsku pismenosti: put do poželjne budućnosti» - Desetljeće pismenosti 2002. – 2013.»

koje zajedno predstavljaju temelj za izgradnju sustava obrazovanja odraslih u okviru cjeloživotnog učenja. Pretpostavka za realizaciju ovoga zahtjevnog Akcijskog plana bila su financijska sredstva osigurana u Državnom proračunu na poziciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa te CARDS Projekt 2004 – Obrazovanje odraslih.

Radi provedbe mjera Akcijskog plana, Povjerenstvo je u 2005. godini organiziralo nekoliko stručnih skupova i radionica, održalo četiri sjednice, niz radnih sastanaka te osnovalo posebnu radnu skupinu za provedbu mjere statističko praćenje obrazovanja odraslih.

Tijekom godine, članovi Povjerenstva su na različitim stručnim skupovima, uključujući skupove u organizaciji drugih subjekata, u zemlji i inozemstvu, predstavili Strategiju obrazovanja odraslih i Akcijski plan.

S ciljem uključivanja što većeg broja mjerodavnih i odgovornih čimbenika na svim razinama, Povjerenstvo za obrazovanje odraslih iniciralo je osnivanje povjerenstava na županijskim razinama, čime bi se osigurala provedba Strategije obrazovanja odraslih s naglaskom na specifične interese i potrebe pojedine županije. Do sada su imenovana Povjerenstva za obrazovanje odraslih u Ličko-senjskoj županiji, Varaždinskoj županiji i Sisačko-moslavačkoj županiji, a najavljeno je osnivanje povjerenstva u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa, Povjerenstvo je uputilo inicijativu za osnivanje posebne uprave ili odjela za obrazovanje odraslih u Ministarstvu, čime bi se bitno unaprijedio sadašnji, marginalizirani odnos obrazovne politike prema ovome važnom području obrazovnog sustava.

U svibnju mjesecu, ministar znanosti, obrazovanja i športa i predsjednik Povjerenstva za obrazovanje odraslih, doc. dr. sc. Dragan Primorac, uz članove Povjerenstva Želimira Janjića, državnog tajnika u MZOŠ, prof. dr. sc. Detlefa Oppermana i Damira Matkovića, razgovarao je s Evelyn Viertel, *European Training Foundation country manager* za Hrvatsku o pripremi prvog hrvatskog zakona o obrazovanju odraslih te pripremi projekta CARDS 2004 Obrazovanje odraslih. Gđa Viertel je istaknula da će pripremljeni CARDS projekt započeti u 2005. godini, te doprinijeti provedbi Akcijskog plana Strategije obrazovanja odraslih, odnosno izgradnji i provjeri novoga sustava obrazovanja odraslih u Hrvatskoj. Prema mišljenju gđe Viertel, dvogodišnja suradnja ETF u Hrvatskoj jedna je od najuspješnijih inicijativa i teško da se moglo postići više. Očekivani početak CARDS Projekta u 2005. godini nije ostvaren.

Mjera: Zakonsko uređenje obrazovanja odraslih

Institucionalno obrazovanje odraslih u Hrvatskoj potječe od samog početka dvadesetog stoljeća, te dostupne informacije ukazuju na razvijenu praksu koju tek djelomično i odnosno na neodgovarajući način prati postojeće zakonsko uređenje.

Nemoguće je govoriti o primjeni cjeloživotnog učenja bez obrazovanja odraslih, segmenta koji obuhvaća najveći dio stanovništva, najširu obrazovnu ponudu koja može učinkovito djelovati na razvoj društva u cjelini.

Ostvarenje ove mjere u prvom redu znači donošenje posebnog zakona o obrazovanju odraslih, što proizlazi iz opredjeljenja za primjenu koncepcije cjeloživotnog učenja, potrebe za sustavnim planiranjem, razvojem i praćenjem postignuća usmjerenih na povećanje sudjelovanja u procesima obrazovanja i učenja, radi osiguravanja trajne zapošljivosti, socijalne uključenosti svih društvenih skupina te osobnog razvoja pojedinca kao Europljanina 21. stoljeća.

Među ciljevima donošenja posebnog zakona o obrazovanju odraslih ističe se priznavanje obrazovanja i učenja odraslih kao jednako važnog, sastavnog dijela obrazovnog sustava, izgradnja sustava, uključivanje i odgovornost države i lokalne samouprave i socijalnih partnera, povećanje ulaganja u obrazovanje/učenje, osiguravanje prava svima na učenje, osiguravanje uvjeta za ostvarivanje načela dostupnosti, otvorenosti, fleksibilizacije programa i primjene suvremenih metoda i tehnika učenja, certificiranje znanja, vještina i sposobnosti, te konačno unaprjeđenje obrazovne strukture stanovništva.

Na samom početku, Povjerenstvo je organiziralo stručni skup, inicijalnu raspravu i radionicu s predstavnicima regionalne i lokalne samouprave, pučkih otvorenih učilišta i drugih ustanova za obrazovanje odraslih, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, poslodavaca te sindikata. Uz predstavljanje Strategije obrazovanja odraslih i Akcijskog plana te predstavljanje iskustava odnosno primjera zakonskog uređenja obrazovanja odraslih u pojedinim njemačkim pokrajinama, cilj stručnog skupa bio je odrediti:

- ciljeve donošenja posebnog zakona o obrazovanju odraslih,
- pitanja koja treba urediti zakonom,
- učinke koji se očekuju donošenjem zakona.

Uz Strategiju obrazovanja odraslih, u izradi zakona Povjerenstvo i stručna radna skupina koristili su:

- brojne primjere zakonskog uređenja obrazovanja odraslih iz drugih europskih država, a posebno Slovenije, Mađarske te dviju njemačkih pokrajina (četiri zakona prevedena su na hrvatski jezik),
- brojne europske dokumente:
  - UNESCO-va Deklaracija o obrazovanju odraslih
  - Memorandum Vijeća Europe o cjeloživotnom učenju
  - Deklaracija «Obrazovanje za sve» Svjetskog foruma za obrazovanje i dr.

- istraživanja relevantnih međunarodnih institucija, npr. OECD, UNESCO, Svjetske banke,
- postojeće zakonske i provedbene propise koji se odnose i/ili imaju utjecaja na obrazovanje odraslih.

Tijekom izrade zakona, Povjerenstvo je, u suradnji s *European Training Foundation* – agencijom Europske unije specijaliziranom za potporu reformi strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u centralnoj i istočnoj Europi i Savezom visokih narodnih škola Saarlanda – SR Njemačka, organiziralo radionicu «Mehanizmi financiranja i poticanja obrazovanja odraslih» za predstavnike regionalne i lokalne samouprave, pučkih otvorenih učilišta i drugih ustanova za obrazovanje odraslih, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, poslodavaca i sindikata, ciljem prepoznavanja postojećih iskustava u Hrvatskoj i u drugim europskim državama, utvrđivanja primjera dobre prakse i uočenih nedostataka. Na radionici su predstavljeni:

- različiti mehanizmi financiranja i poticanja obrazovanja odraslih uvriježeni u drugim europskim državama, ulaganja europskih država u obrazovanje odraslih
- postojeći projekti kojima se osigurava potpora obrazovanju odraslih u Hrvatskoj, na primjerima:
  - o Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa,
  - o Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti,
  - o Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva,
  - o Ministarstva obrane,
  - o Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija,
  - o Hrvatskog zavoda za zapošljavanje,
  - o Hrvatske gospodarske komore,
  - o Hrvatske udruge poslodavaca,
  - o ustanova za obrazovanje odraslih te
  - o nevladinih udruga.

Nakon dvanaest radnih tekstova, u čijoj izradi je neposredno sudjelovalo dvadesetak stručnjaka, Povjerenstvo je usvojilo konačni radni tekst Nacrta prijedloga zakona o obrazovanju odraslih, te prikupilo pet recenzija, od kojih je jedna međunarodna. Javna rasprava organizirana je na stručnom skupu s predstavnicima lokalne uprave i regionalne samouprave, pučkih otvorenih učilišta i drugih ustanova za obrazovanje odraslih, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, poslodavaca, sindikata i dr, te na sjednici Povjerenstva za usklađivanje s tržištem rada, obrazovanje i zapošljavanje Gospodarsko-socijalnog vijeća.

Zakonom se predlaže određenje:

- položaja obrazovanja odraslih u okviru jedinstvenog obrazovnog sustava,
- ciljeva obrazovanja odraslih,
- načela obrazovanja odraslih,
- institucionalni okvir za pluralizam javno-privatnih inicijativa,
- standardiziranje i akreditiranje programa obrazovne ponude,
- licenciranje predavača, moderatora, trenera i voditelja,
- certificiranje znanja, vještina i sposobnosti stečenih u procesima obrazovanja i učenja,
- financiranje i poticanje,
- unaprjeđenje, praćenje i nadzor.

Po pitanju financiranja obrazovanja odraslih iz javnih sredstava, kako državnog proračuna tako i proračuna jedinica lokalne i područne samouprave, a posebno onih čije su potrebe veće a mogućnosti manje od prosječnih, stručna radna skupina za izradu zakona, sastavila je nekoliko prijedloga, oslanjajući se na pokazatelje sadašnje uključenosti odraslih građana u obrazovanje/učenje, te podatke o ulaganju Slovenije, Njemačke i Mađarske u obrazovanje odraslih.

Utrošena sredstva: 176.407,45 kn

Mjera: Statističko istraživanje i praćenje obrazovanja odraslih

Provedba ove mjere predstavlja nužnu sastavnicu izgradnje sustava cjeloživotnog učenja odnosno obrazovanja odraslih. Činjenica je da u Hrvatskoj nisu provedena istraživanja obrazovanja odraslih koja bi se temeljila na indikatorima cjeloživotnog učenja, te da nema sustavnog praćenja provođenja obrazovanja odraslih, što je bila otežavajuća okolnost i prilikom izrade Strategije obrazovanja odraslih kao i izrade zakona.

Radi izvršenja planiranih aktivnosti na ovoj zahtjevnoj zadaći, Povjerenstvo je imenovalo posebnu stručnu radnu skupinu. U skladu s planom, na početku rada ostvaren je uvid u iskustva drugih država, aktivnosti koje se odvijaju na razini EU, obavljen je niz radnih sastanaka, dogovora, uspostavljen kontakt s EUROSTAT-om i Njemačkim institutom za obrazovanje odraslih, pribavljena odgovarajuća dokumentacija, nakon čega su započele pripreme za:

- provedbu EUROSTAT-ovog istraživanja obrazovanja odraslih i
- uspostavljanje statističkog praćenja djelatnosti obrazovanja odraslih.

Odabrani obrasci istraživanja odnosno praćenja, uz prijevod odgovarajućih dokumenata na hrvatski jezik, predmet su višemjesečnog rada i rasprava Stručne skupine za statistiku.

Šira javnost, predstavnici ministarstava, regionalne i lokalne samouprave, sveučilišta, ustanova za obrazovanje odraslih, poslodavaca i sindikata uključeni su u inicijalnu raspravu, radionice i prezentacije odabranih modela istraživanja i praćenja, s ciljem prihvaćanja potrebe i prepoznavanja važnosti statističkih pokazatelja, te kako bi se od samog početka postigla uključenost što većeg broj mjerodavnih čimbenika i doprinijelo kvaliteti i obuhvatu konačnog rezultata provedbe mjere.

EUROSTAT-ovo istraživanje obrazovanja odraslih obuhvaća sve oblike i mogućnosti učenja za pojedince svake dobne skupine, primjenjivo je u svim državama neovisno o njihovom sustavu obrazovanja i učenja, a služi kao instrument za prikupljanje i prikaz usporedivih podataka i pokazatelja o aktivnostima učenja unutar pojedine države i na međunarodnoj razini. Priređeno radi statističkog istraživanja o obrazovanju odraslih, njime se mogu koristiti i ostale ankete o kućanstvima, kao i posebna istraživanja poduzetništva.

Članovi stručne radne skupine za statistiku, predstavnici Državnog zavoda za statistiku i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, tijekom godine sudjelovali su na stručnim skupovima EUROSTAT-a. Prema iskustvima država koje su ranije započele provedbu istraživanja, u EUROSTAT-u su tijekom godine rađena poboljšanja upitnika i druge relevantne dokumentacije, pa je provedba daljnjih aktivnosti odgođena do početka 2006. godine.

Drugi aspekt provedbe ove mjere podrazumijeva uvođenje sustavnog praćenja djelatnosti obrazovanja odraslih, te je kao usporediv i prihvatljiv, odabran njemački model, Instituta za obrazovanje odraslih Njemačkog saveza visokih narodnih škola (DIE), koji omogućava prikupljanje i prikaz podataka i pokazatelja o pravnim subjektima - nositeljima djelatnosti, programskoj ponudi i sudjelovanju, kvalifikacijskoj strukturi nastavnika, predavača, trenera i drugih zaposlenika i vanjskih suradnika, financiranju obrazovanja odraslih. Takvo praćenje od višestruke je važnosti i koristi; za svaki pravni subjekt - nositelja djelatnosti, suradnju i razvoj obrazovne ponude; upravljanje i razvoj kvalitete; praćenje i učinkovitost ostvarenih ulaganja, a posebno iz javnih sredstava. Treba napomenuti da je upravo Njemački institut za obrazovanje odraslih nositelj posebnog europskog projekta razvoja jedinstvenog europskog statističkog praćenja obrazovanja odraslih.

Nedostatak obuhvatnih izvora podataka o pravnim subjektima odnosno obrazovnoj ponudi, otežava rad na pripremi instrumentarija i zahtijeva dugo vremensko razdoblje za *mapiranje* izvještajnih jedinica da bi se izvršio potrebni obuhvat.

Obveza statističkog praćenja obrazovanja odraslih za sada nije propisana, te bi je trebalo urediti Zakonom o obrazovanju odraslih, što u prvom redu znači odrediti koje pravne osobe imaju obvezu dostavljanja podataka radi statističkog praćenja, zatim sadržaj, oblik, rokove i nositelja. Zato je provedba dijela aktivnosti planiranih u 2005. godini odgođena do donošenja Zakona.

Utrošena sredstva: 169.266,67 kn

Mjera: Uspostavljanje info-punktova za promicanje učenja odraslih - na razini županija

Razvoj i primjena koncepcije cjeloživotnog učenja zahtijeva sustavno organiziranje službi informiranja i savjetovanja svih zainteresiranih korisnika i sudionika procesa učenja. Informiranje i savjetovanje oslanja se na kvalitetne i obuhvatne datoteke podataka o obrazovnoj ponudi, kompetentne stručnjake, pažljivo odabrane prepoznatljive lokacije, kao i korištenje svih raspoloživih informacijsko-komunikacijskih sredstava.

Praksa je potvrdila još uvijek nedovoljno razvijenu svijest o ulozi i važnosti sustavnog planiranja obrazovnih potreba, izradi obrazovnih planova na individualnoj ili društvenoj razini, pa tako i nedovoljnom prepoznavanju uloge informiranja i savjetovanja u procesima učenja.

U pripremi provedbe ove mjere, Povjerenstvo je organiziralo stručni posjet *Ljudskoj univerzi* Maribor – Andragoškom zavodu, s obzirom da je Slovenija prepoznata kao vodeći primjer dobre prakse u organiziranju i provedbi usluge informiranja i savjetovanja u obrazovanju odraslih u Europi.

U provedbu ove mjere Akcijskog plana uključeni su predstavnici ustanova za obrazovanje odraslih, jedinica regionalne i lokalne samouprave i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Povjerenstvo je organiziralo inicijalnu raspravu u siječnju 2005. godine, na stručnom skupu u Tuheljskim toplicama, a potom raspravu o prijedlogu Projekta ISAT na stručnom skupu u srpnju u Opatiji. Na oba organizirane su radionice za koje su sudionici pokazali veliki interes.

U daljnjoj provedbi, projekt obuhvaća identificiranje konkretnih ustanova, županijskih središta u kojima će biti smještena informacijsko-savjetodavna točka (ISAT), odgovarajuću materijalnu opremu, početnu a zatim i trajnu edukaciju stručnjaka u suradnji s Andragoškim zavodom Maribor, razvoj tehničke potpore npr.: uvođenje besplatne telefonske linije, e-programa, kreiranje i razvoj baze podataka, snažnu promidžbu o ciljevima projekta i načinu djelovanja.

Utrošena sredstva: 155.210,04 kn

Mjera: Porezne olakšice u funkciji veće dostupnosti i stimuliranja obrazovanja odraslih

Provedbe ove mjere Akcijskog plana, odnosno njezin početak vezan je uz donošenje prvog hrvatskog zakona o obrazovanju odraslih, te je u 2005. godini provedba mjere obuhvaćena informiranjem socijalnih i drugih partnera o praksi zapadno-europskih država, u okviru pripreme i izrade zakona.

Povjerenstvo za obrazovanje odraslih u suradnji s *European Training Foundation*, u svibnju mjesecu organiziralo radionicu s međunarodnim sudjelovanjem «Mehanizmi financiranja i poticanja obrazovanja odraslih», s ciljem predstavljanja iskustava u financiranju i poticanju obrazovanja odraslih drugih država te postojećih projekata u Hrvatskoj.

European Training Foundation, specijalizirana agencija EU za suradnju s državama kandidatima na području strukovnog obrazovanja i usavršavanja, priredila je prikaz različitih financijskih mehanizama kojima Vlade država, među kojima su Irska, Španjolska, Velika Britanija, Francuska, Nizozemska, Austrija, Njemačka, Mađarska, Belgija i druge, potiču, kako zaposlene tako i nezaposlene, na učenje i obrazovanje, ali i poslodavce na veće ulaganje u obrazovanje. Istaknuti su primjeri:

- zakonskog financiranja,
- nacionalnih fondova za obrazovanje odraslih,
- posebnih fondova,
- doprinosa za obrazovanje,
- obrazovnog dopusta,
- dvostrukih poreznih olakšica

- pojedinačnih «obrazovnih računa» građana.

Svi programi sponzorirani od Vlade su pozitivni po tome, što poslodavcima (i pojedincima) šalju vrlo izričite signale o važnosti trajnog učenja. Ipak, važno je da takvi programi dopru do ciljane skupine kojoj su namijenjeni, kao i do zadanih ciljeva. Programi koji su otvoreni svima, ili širem krugu korisnika, svakako su vrlo skupi; zato treba postići konsenzus o tome tko bi trebao imati koristi i za koju vrstu izobrazbe. U programe je potrebno ugraditi jamstva da bi se osiguralo primjereno korištenje javnih fondova, odnosno sankcije u slučaju zlouporabe, ali administrativni zahtjevi trebaju biti minimalni. Kako su najčešće poduzeća ta koja će od dodatnog osposobljavanja imati koristi, u većini se slučajeva čini primjerenim zajednički financijski aranžman koji ne obvezuje samo Vladu, nego i poslodavce. Sufinanciranje, pa prema tome i udio poduzeća u provedbi programa, vjerojatnije će uroditi plodom u smislu veće učinkovitosti, djelotvornosti, kao i potpore. Aranžmani u kojima je Vlada pružila potporu vlastitoj inicijativi poslodavca pokazale su se učinkovitima i djelotvornima u mnogim državama. Isto tako, valja voditi računa o tome, da se državna sredstva ne «rasipaju» na poduzeća koja bi sama mogla organizirati osposobljavanje, bez državne potpore (problem mrtvog kapitala), te onih poduzeća koja izvlače korist od izobrazbe uz potporu države, a ne postižu prednost u konkurentnosti u odnosu na ona, koja to ne čine (problem tržišne izopačenosti).

Vlade u gospodarski razvijenim državama pokušavaju postići više. U naporu da se dostigne potrebna razina uključenosti odraslih u učenje, uključujući i one zaposlene, nacionalnim zakonodavstvom moguće je osigurati zaposlenicima dopust u svrhu daljnjeg obrazovanja i učenja, iako se to pravo u praksi nije pokazalo dovoljno učinkovito, osobito kada poslodavci radnicima ne dopuštaju izostanak s posla, ili kada zaposlenici strahuju od negativnih posljedica. Obrazovni dopust dobro funkcionira u državama, u kojima općenito postoji dobra klima za učenje, gdje je izobrazba vezana uz ciljeve poduzeća, poslodavci vide neposrednu korist od izobrazbe svojih zaposlenika, a manje ih brine rizik prijevare, te gdje je to zakonsko pravo, kao u Francuskoj, povezano s pravom pojedinaca na financijsku potporu u svrhu učenja.

Vlade, primjerice, neizravno podupiru učenje kada poduzećima i pojedincima omogućuju poravnanje troškova investicije u školovanje u odnosu na njihove korporativne obveze, ili obveze poreza na dobit.

Daljnja provedba aktivnosti ove mjere vezana je uz usklađivanje pojedinih poreznih propisa s pravnom stečevinom EU.

Utrošena sredstva: 85.552,94 kn

Mjera: Povećanje kompetencija nastavnika u obrazovanju odraslih

Prihvatanje nove uloge nastavnika u obrazovanju odraslih, uloge vođa, mentora i posrednika, od čega ovisi uspjeh u ostvarivanju zahtjeva za položajem odrasle osobe koja uči kao subjekta procesa učenja, kvaliteta obrazovnih procesa i motiviranost na

učenje, razumijeva i stvaranje uvjeta za trajnim usavršavanjem nastavnika pred koje se postavljaju ovi ciljevi.

Program osposobljavanja za temeljna andragoška znanja i vještine, verificiran u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa, po uzoru na program edukacije nastavnika u Andragoškom centru Slovenije, jednoj od vodećih referentnih ustanova Europe, proveden je za nezaposlene nastavnike evidentirane u Područnoj službi Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Zagreb, kako bi se u isto vrijeme postiglo novo zapošljavanje u obrazovanju odraslih. Edukacija nastavnika provedena je u okviru programa partnerstva Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa – Povjerenstva za obrazovanje odraslih, Hrvatske zajednice pučkih otvorenih učilišta, Andragoškog centra, Zavoda za školstvo i Grada Zagreba.

Utrošena sredstva: 148.284,00 kn

**Mjera: Opismenjavanje, osnovno obrazovanje i osposobljavanje –
Projekt: «Za Hrvatsku pismenosti: put do poželjne budućnosti» -
Desetljeće pismenosti 2002. – 2013.»**

Problem (ne)pismenosti svjetski je problem, s kojim se suočavaju i visoko razvijena i nerazvijena društva. Zato je međunarodna zajednica, pod okriljem Organizacije ujedinjenih naroda pokrenula inicijativu «Desetljeće pismenosti 2003. – 2012» te pozvala države da vlastitim projektima i dodatnim mjerama smanje broj nepismenih. Hrvatska se tome pozivu odazvala Vladinim projektom «Za Hrvatsku pismenosti – put do poželjne budućnosti», te u Državnom proračunu osigurava sredstva za osnovno školovanje odraslih i osposobljavanje za jednostavnija zanimanja.

U skladu s Akcijskim planom, Zavod za školstvo imenovao je radnu skupinu u čijem sastavu je devetnaest nastavnika, savjetnika Zavoda za školstvo, Hrvatske zajednice pučkih otvorenih učilišta i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, koji pripremaju prijedlog novoga nastavnog plana i programa za osnovno školovanje odraslih. Iskustva su pokazala da postojeći nastavni plan i program orijentiran na nastavni sadržaj a ne na znanja, vještine i sposobnosti odrasle osobe kao učenika, ne prati temeljna načela obrazovanja odraslih, te je njegovo revidiranje važna pretpostavka veće motivacije i uključivanja odraslih u osnovno školovanje kao odgovor zahtjevu temeljne pismenosti stanovništva i stjecanju formalne pretpostavke za daljnje obrazovanje i učenje.

Radna skupina izradila je metodologiju za izradu inoviranog nastavnog plana i programa osnovnog obrazovanja odraslih u skladu s Hrvatskim nacionalnim obrazovnim standardom i načelima Europske unije o cjeloživotnom učenju, te većinu programa, dok su još u izradi programi za hrvatski jezik i prirodoslovlje (fizika, kemija).

Zavod za školstvo organizirao je stručni skup namijenjen upoznavanju standarda i okvirnih dokumenata Europske unije o cjeloživotnom učenju, izradi Europskog okvira klasifikacije obrazovanja te novim pristupima planiranju, programiranju, poučavanju i učenju koji proizlaze iz paradigme cjeloživotnog učenja.

U povodu Međunarodnog dana pismenosti, 8. rujna, Povjerenstvo je organiziralo izvođenje promidžbenog spota Projekta na Hrvatskoj televiziji (15 dana u trajanju 35 s) i Hrvatskom radiju.

Provedba ovoga Projekta, u razdoblju od deset godina trebala bi obuhvatiti ciljnu skupinu 90 600 odraslih u dobi 15 do 50 godina, te je u središtu interesa Povjerenstva. Na svim stručnim skupovima koje je Povjerenstvo organiziralo tijekom 2005. godine, na temelju prikaza Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa – Uprave za srednje školstvo o ostvarenju Projekta, organizirane su rasprave s ciljem analize uspješnosti i otklanjanja uočenih problema.

Podaci o broju polaznika po županijama 2003. – 2005. godine

Županija	Broj polaznika
Bjelovarsko-bilogorska	139
Brodsko-posavska	65
Dubrovačko-neretvanska	9
Istarska	120
Krapinsko-zagorska	1
Koprivničko-križevačka	282
Međimurska	226
Osječko-baranjska	101
Požeško-slavonska	4
Primorsko-goranska	181
Sisačko-moslavačka	240
Splitsko-dalmatinska	105
Šibensko-kninska	36
Varaždinska	15
Virovitičko-podravska	33
Vukovarsko-srijemska	184
Zagrebačka	109
Grad Zagreb	490
Ličko-senjska	
Karlovačka	
Zadarska	
Ukupno:	2340

Utrošena sredstva: 3.091.359,96 kn

Ukupno utrošena sredstva za provedbu Akcijskog plana Strategije obrazovanja odraslih u 2005. godini iznose 3.826.081,06 kn.

Povjerenstvo za obrazovanje odraslih izradilo je Nacrt prijedloga Zakona o obrazovanju odraslih i dostavilo ga Ministarstvu znanosti obrazovanja i športa, koje ga je nakon dorade i pripreme uputilo na mišljenje ministarstvima i drugim državnim tijelima.